

Tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương^(*)

Lê Thị Hằng Nga^(**)

Tóm tắt: *Tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương đã được đề cập đến trong những văn bản chính thức của Ấn Độ. Tuy nhiên, tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương được thể hiện đầy đủ, hoàn thiện trong phát biểu đề dẫn của Thủ tướng Ấn Độ tại Đối thoại Shangri-La. Bài viết nhận diện và đánh giá tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương thông qua những tuyên bố, phát biểu nêu trên.*

Từ khóa: Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, Tầm nhìn, Đối thoại

Abstract: *India's vision in the Indo-Pacific region has been mentioned in India's official documents over time. Meanwhile, India's vision in the Indo-Pacific region is fully and completely reflected in the keynote address of India's Prime Minister at Shangri-La Dialogue. The paper identifies and evaluates India's vision in the Indo-Pacific region through the above-mentioned statements and discourses.*

Keywords: Indo-Pacific Region, Vision, Dialogue

Mở đầu

Trước đây, giới lãnh đạo Ấn Độ thường do dự trong việc phát biểu hoặc tuyên bố những chính sách có tầm quan trọng chiến lược. Sự mơ hồ chiến lược đã từng được gắn với đặc trưng văn hóa, chính trị của Ấn Độ như là một sự cố tình để giúp cho các chính sách của Ấn Độ có thể thích ứng

được với nhiều cách giải thích khác nhau. Tuy nhiên, tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương đã dần trở nên rõ ràng và được thể hiện công khai trong các bài phát biểu chính thức của lãnh đạo nước này. Tại Đối thoại Shangri-La, Singapore ngày 1/6/2018, Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi đã trình bày khá rõ ràng và chi tiết về tầm nhìn của Ấn Độ đối với khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương: “Sự tham gia của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương - từ bờ biển châu Phi đến bờ biển châu Mỹ - sẽ mang tính bao trùm...” (Xem: Narendra Modi, 2018: 8). Có lẽ đây là lần đầu tiên những tuyên bố chính sách của Ấn Độ được đưa ra một cách rõ ràng, dứt khoát như vậy.

^(*) Thuật ngữ “Indo-Pacific” được dịch sang tiếng Việt là “Ấn Độ - Thái Bình Dương” và “Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương”. Trong bài viết này, tác giả sử dụng thuật ngữ “Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương” để tránh sự hiểu lầm “Indo” với tên nước Ấn Độ.

^(**) TS., Viện Nghiên cứu Ấn Độ và Tây Nam Á, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam: Email: hangngadph@gmail.com

2. Sự tiến triển của tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương

Tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương là một bộ phận thống nhất trong tầm nhìn chung của Ấn Độ đối với tương lai của Ấn Độ và thế giới. Tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương có sự tiến triển theo thời gian, cụ thể như sau:

Trong phần mở đầu của “Chiến lược an ninh biển” (tháng 10/2015), Ấn Độ đã chỉ ra ba yếu tố dẫn đến sự cần thiết phải có *Chiến lược an ninh biển mới* trên cơ sở “Học thuyết Biển Ấn Độ” (năm 2004) và “Chiến lược Quân sự Biển Ấn Độ” (năm 2007). *Thứ nhất*, đó là sự thay đổi nhanh chóng trong môi trường địa chiến lược khu vực và toàn cầu trong thập niên qua. Sự dịch chuyển trong thế giới quan từ chỗ nhấn mạnh vào châu Âu - Đại Tây Dương sang Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và sự tái định vị quyền lực kinh tế và quân sự toàn cầu hướng sang châu Á đã dẫn đến những thay đổi đáng kể về kinh tế, chính trị, xã hội ở khu vực Ấn Độ Dương và tác động đến môi trường biển một cách rõ nét. *Thứ hai*, đó là sự thay đổi đáng kể trong tính toán của Ấn Độ về an ninh và mối đe dọa trong thời gian qua. Bên cạnh những mối đe dọa và thách thức an ninh truyền thống, môi trường an ninh biển của Ấn Độ ngày càng trở nên phức tạp và những mối đe dọa phi truyền thống ngày càng khó dự đoán. *Thứ ba*, đó là quan điểm quốc gia về các vùng biển và phạm vi biển, và sự thừa nhận rõ ràng hơn vì an ninh biển trở thành một nhân tố thiết yếu đối với sự tiến bộ của quốc gia và hội nhập quốc tế (Ministry of Defence, 2015). Như vậy, yếu tố liên quan đến vai trò của khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương được xem là yếu tố quan trọng hàng đầu dẫn đến sự

thay đổi trong tư duy chiến lược biển của Ấn Độ năm 2015.

Trong “Tuyên bố chung về tầm nhìn Ấn Độ và Nhật Bản năm 2025” (ngày 12/12/2015) về “Đối tác Chiến lược đặc biệt toàn cầu cùng làm việc vì hòa bình và thịnh vượng khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và thế giới”, Thủ tướng Ấn Độ và Thủ tướng Nhật Bản đã khẳng định: “sự cam kết vững chắc nhằm hiện thực hóa một trật tự dựa trên luật lệ, hòa bình, mở, bình đẳng và ổn định ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và xa hơn”. Hai bên đã cam kết làm việc cùng nhau vì hòa bình, an ninh và phát triển ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương hướng tới năm 2025 trên cơ sở các nguyên tắc về chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, giải quyết hòa bình các tranh chấp, dân chủ, nhân quyền và pháp quyền, chế độ thương mại toàn cầu mở, tự do hàng hải và hàng không trên biển. Bên cạnh đó, hai thủ tướng nhấn mạnh sự cần thiết phải “phối hợp chặt chẽ và thông tin liên lạc hiệu quả hơn nữa, vừa trên cơ sở song phương vừa đối với các đối tác, để xử lý những thách thức hiện có và những thách thức đang nổi lên trong các lĩnh vực an ninh, phát triển ổn định và bền vững”. Hai bên khẳng định quyết tâm “mở rộng hợp tác với các đối tác khác để tăng cường kết nối trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương”. Hai bên cũng hoan nghênh sự tham gia thường xuyên của Nhật Bản trong các cuộc tập trận Malabar Ấn Độ - Mỹ, qua đó giúp nâng cao năng lực đối phó với những thách thức ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, trong đó có năng lực ứng phó nhanh trước thiên tai và giảm thiểu thiệt hại. Hai thủ tướng cũng thể hiện sự hài lòng về cuộc đối thoại ba bên đầu tiên giữa Nhật Bản - Ấn Độ - Úc và mong muốn cơ chế đối thoại này có thể đóng góp vào

việc thúc đẩy một kiến trúc khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương mở, bao trùm, ổn định và minh bạch trong các lĩnh vực kinh tế, chính trị và an ninh. Hai bên thừa nhận tầm quan trọng thiết yếu của hòa bình, ổn định và phát triển ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương đối với an ninh quốc gia và sự thịnh vượng của Ấn Độ và Nhật Bản, tái khẳng định cam kết tiếp tục làm việc với tất cả các đối tác, đặc biệt là ASEAN, thúc đẩy Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á (EAS) trở thành diễn đàn cấp cao thảo luận về chương trình nghị sự liên quan đến hòa bình và an ninh khu vực (<https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/26176/>). Tuyên bố này là một bước nhằm hiện thực hóa *Chiến lược an ninh biển* (năm 2015) của Ấn Độ, theo đó, Ấn Độ coi trọng việc thúc đẩy quan hệ hợp tác với Nhật Bản, đặc biệt trong lĩnh vực an ninh.

Nhân chuyến thăm cấp nhà nước của Thủ tướng Úc đến Ấn Độ, “Tuyên bố chung Ấn Độ - Úc” (ngày 10/4/2017) đã dành riêng phần đầu để nói về quan hệ đối tác Ấn Độ - Úc ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Thủ tướng Ấn Độ và Thủ tướng Úc tái khẳng định cam kết vì một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương hòa bình và thịnh vượng, trên cơ sở tôn trọng lẫn nhau và hợp tác. Sự chia sẻ những giá trị chung như dân chủ, pháp quyền và sự hội tụ về lợi ích kinh tế và chiến lược của Ấn Độ và Úc là những điều kiện thuận lợi mở ra cơ hội cho hai nước hợp tác với nhau trong bối cảnh thay đổi nhanh chóng ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Bên cạnh đó, tuyên bố này cũng thừa nhận tầm quan trọng của sự ổn định và an ninh đối với sự thịnh vượng kinh tế của khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, nhấn mạnh tầm quan trọng của việc tôn trọng trật tự pháp lý hàng hải dựa trên Công ước Liên Hợp Quốc về Luật Biển (UNCLOS) năm

1982... (Xem: <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/28367/India+Australia+Joint+Statement+during+the+State+visit+of+Prime+Minister+of+Australia+to+India>). Có thể nói, chính sự thay đổi trong tư duy chiến lược của Ấn Độ về Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương là yếu tố thúc đẩy quan hệ giữa Ấn Độ và Úc trong thời gian gần đây. Trước khi Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi cầm quyền, quan hệ giữa Ấn Độ và Úc chưa được phát triển tương xứng với tiềm năng hai nước.

“Tuyên bố chung Mỹ - Ấn về sự thịnh vượng thông qua quan hệ đối tác” (ngày 27/6/2017) cũng dành một phần để nói về “Những quốc gia ủng hộ dân chủ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương” (Democratic Stalwarts in the Indo-Pacific region). Tuyên bố chung khẳng định, quan hệ đối tác gần gũi giữa Mỹ và Ấn Độ, những quốc gia có trách nhiệm ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, là thiết yếu đối với hòa bình và ổn định trong khu vực. Hai nước thống nhất tiếp tục nỗ lực thúc đẩy mối quan hệ đối tác. Trên cơ sở những nguyên tắc của Hiến chương Liên Hợp Quốc, hai bên cam kết sẽ đặt ra những nguyên tắc chung cho khu vực, theo đó quyền tự chủ và luật pháp quốc tế được tôn trọng và mọi quốc gia có thể phát triển thịnh vượng. Những nguyên tắc này bao gồm: tôn trọng tự do hàng hải, hàng không trên biển và thương mại trên khắp khu vực; giải quyết hòa bình các tranh chấp lãnh thổ và lãnh hải một cách hòa bình theo luật pháp quốc tế; thúc đẩy kết nối kinh tế khu vực thông qua sự phát triển cơ sở hạ tầng minh bạch và sử dụng các ứng dụng nợ tài chính có trách nhiệm; và kêu gọi các quốc gia khác trong khu vực tuân thủ các nguyên tắc này (Xem: Fact Sheets, 2017). Có thể nói, kể từ khi Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi lên cầm quyền, quan hệ

Ấn Độ - Mỹ đã có những phát triển vượt bậc. Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi đã có nhiều cuộc gặp gỡ chính thức và không chính thức với Tổng thống Mỹ D. Trump ngay trong năm đầu nhậm chức. Tuyên bố chung một lần nữa khẳng định vai trò trụ cột của Mỹ trong tầm nhìn Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương của Ấn Độ.

Khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương cũng được nhắc đến trong *phát biểu khai mạc của Thủ tướng Ấn Độ tại Hội nghị cấp cao ASEAN - Ấn Độ* (ngày 14/11/2017 tại Phillippines), trong đó khẳng định, *chính sách hành động phía Đông* của Ấn Độ được định hình xung quanh ASEAN, và nhấn mạnh vai trò trung tâm của ASEAN trong kiến trúc an ninh khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (Xem: https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/29113/Opening_Statement_by_Prime_Minister_at_15th_ASEANIndia_Summit_Manila_November_14_2017).

Tương tự, trong *phát biểu khai mạc tại Hội nghị cấp cao Ấn Độ - ASEAN* (ngày 25/1/2018 tại New Delhi), Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi khẳng định: “Ấn Độ chia sẻ tầm nhìn của ASEAN về hòa bình và thịnh vượng thông qua một trật tự dựa trên luật lệ đối với các đại dương và vùng biển. Sự tôn trọng luật pháp quốc tế, nhất là Công ước Liên Hợp Quốc về Luật Biển (UNCLOS) là hết sức quan trọng. Ấn Độ cam kết làm việc cùng ASEAN để tăng cường sự hợp tác và phối hợp thiết thực trong hải phận chung... Hợp tác ASEAN - Ấn Độ trong lĩnh vực hàng hải là một trong những lĩnh vực chủ chốt nhằm thúc đẩy tăng trưởng và phát triển ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương” (Xem: http://www.pmindia.gov.in/en/news_updates/opening-remarks-by-the-pm-at-the-plenary-session-of-the-india-asean-commemorative-summit/?comment

=disable). Phát biểu trên của Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi đã khẳng định vai trò quan trọng của ASEAN, bên cạnh Nhật Bản, Mỹ, Úc, trong việc hiện thực hóa tầm nhìn của Ấn Độ ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

Trong “Tuyên bố tầm nhìn chung về hợp tác hàng hải Ấn Độ - Indonesia ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương” (ngày 30/5/2018), Ấn Độ và Indonesia thừa nhận, với đường bờ biển dài 7.500 km, với hơn 1.380 hòn đảo và hơn 2 triệu km² vùng đặc quyền kinh tế, Ấn Độ giữ vị trí trung tâm ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, trong khi Indonesia là quốc gia quần đảo lớn nhất thế giới, với đường bờ biển dài 108.000 km, với 17.504 hòn đảo và tổng diện tích lãnh hải là 6.400.000 km² bao gồm vùng đặc quyền kinh tế, là điểm tựa kết nối Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương, hai đại dương đại diện cho một khu vực hàng hải quan trọng đối với thương mại biển toàn cầu. Đồng thời, Ấn Độ và Indonesia khẳng định tầm quan trọng của một khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do, mở, minh bạch, trên cơ sở luật pháp, hòa bình, thịnh vượng và bao trùm, nơi chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, luật pháp quốc tế, đặc biệt là UNCLOS, tự do hàng hải và hàng không trên biển, sự phát triển bền vững và một hệ thống thương mại và đầu tư hai bên cùng có lợi được tôn trọng. Hai bên cũng nhấn mạnh sự cần thiết phải duy trì an toàn và an ninh biển vì sự hòa bình, ổn định và tăng trưởng kinh tế bền vững trong những vùng biển của khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương như được ghi trong UNCLOS và những luật pháp quốc tế liên quan. Hai bên thống nhất về tầm nhìn chung đối với hợp tác hàng hải trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, về nỗ lực hợp tác để đối phó với những thách thức trong

khu vực, bao gồm thúc đẩy hợp tác thương mại và đầu tư, phát triển bền vững tài nguyên biển, mở rộng hợp tác trong quản lý thiên tai, thúc đẩy du lịch và trao đổi văn hóa, thúc đẩy an toàn và an ninh biển, củng cố kiến trúc an ninh hiện có ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương thông qua các cơ chế do ASEAN dẫn dắt, chia sẻ thông tin liên quan đến an ninh biển ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (Xem: https://mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29933/Shared_Vision_of_India_Indonesia_Maritime_Cooperation_in_the_IndoPacific). Có thể nói, quan hệ giữa Ấn Độ và Indonesia bước sang trang mới một phần vì Ấn Độ thay đổi tư duy chiến lược ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Chuyến thăm Indonesia của Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi và Tuyên bố chung giữa Ấn Độ và Indonesia nhân dịp này đã khẳng định vai trò của Indonesia đối với ASEAN trong tầm nhìn Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương của Ấn Độ.

Tóm lại, từ sự thay đổi trong tư duy chiến lược của Ấn Độ trong Chiến lược an ninh biển (2015), tầm nhìn Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương của Ấn Độ đã có sự tiến triển theo thời gian và ngày càng trở nên rõ nét thông qua các tuyên bố, phát biểu của lãnh đạo nước này. Có thể thấy, tầm nhìn Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương của Ấn Độ coi trọng vai trò của Nhật Bản, Mỹ, Úc và ASEAN trong việc xây dựng một khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do, mở, an toàn và thịnh vượng.

3. Sự hoàn thiện của tầm nhìn Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tại Đối thoại Shangri-La

Bài phát biểu của Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi tại Đối thoại Shangri-La ngày 1/6/2018 là văn bản mô tả đầy đủ nhất tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ

Dương - Thái Bình Dương. Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi đề cập đến tầm nhìn chung của Ấn Độ trước khi bàn về tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Tầm nhìn chung của Ấn Độ được miêu tả trong một từ - SAGAR (đại dương trong tiếng Hindi), nghĩa là “An ninh và Tăng trưởng cho Tất cả” (Security and Growth for All). Về tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi khẳng định, “tính bao trùm, tính mở và sự trung tâm của ASEAN nằm ở trái tim của khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương mới”. Ấn Độ không xem khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương là một “chiến lược” hay “một câu lạc bộ của những thành viên giới hạn” (Narendra Modi, 2018). Tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương là một tầm nhìn “tích cực” và có nhiều khía cạnh:

Thứ nhất, Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương đại diện cho một khu vực tự do, mở, bao trùm, bao gồm tất cả mọi người, tất cả các quốc gia bên trong cũng như bên ngoài khu vực có lợi ích trong đó.

Thứ hai, Đông Nam Á, ASEAN đã, đang và sẽ tiếp tục là trung tâm của khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

Thứ ba, thông qua đối thoại, cần phải xây dựng một trật tự dựa trên các quy tắc chung cho khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Những quy tắc này nên dựa trên sự đồng thuận chung, không phải dựa trên sức mạnh của một số ít, và tất cả mọi người, tất cả các quốc gia phải cam kết thực hiện chúng. Đối với Ấn Độ, việc thực hiện những cam kết quốc tế là nền móng của chủ nghĩa đa phương và chủ nghĩa khu vực.

Thứ tư, Ấn Độ ủng hộ tự do hàng hải, tự do thương mại và việc giải quyết hòa bình các tranh chấp theo luật pháp quốc

tế, thông qua đó đảm bảo quyền tiếp cận bình đẳng đối với việc sử dụng không gian chung trên biển và trên không.

Thứ năm, Ấn Độ ủng hộ chế độ thương mại quốc tế mở và ổn định, tạo một sân chơi bình đẳng cho tất cả. Ấn Độ ủng hộ môi trường thương mại dựa trên quy tắc, mở, cân bằng và ổn định ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Ấn Độ không ủng hộ chủ nghĩa bảo hộ trong thương mại và dịch vụ. Ấn Độ kỳ vọng Hiệp định Đối tác Kinh tế toàn diện khu vực (RCEP) sẽ mang tính toàn diện và có sự cân bằng giữa thương mại, đầu tư và dịch vụ.

Thứ sáu, Ấn Độ sẵn sàng hợp tác để tăng cường kết nối trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, trên cơ sở sự tôn trọng đối với chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, sự tham vấn và quản trị tốt, tính minh bạch và khả thi, bền vững. Đối với Ấn Độ, sự kết nối là thiết yếu, không chỉ giúp thúc đẩy thương mại và thịnh vượng mà còn giúp thống nhất, đoàn kết một khu vực. Sự kết nối có thể có được không chỉ thông qua xây dựng cơ sở hạ tầng, mà còn phải thông qua việc xây dựng lòng tin.

Thứ bảy, Ấn Độ ủng hộ sự hợp tác, cạnh tranh lành mạnh trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, phản đối sự kình địch, ganh đua giữa các cường quốc. Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi nhấn mạnh, “cạnh tranh không được biến thành xung đột; sự khác biệt không được phép trở thành tranh chấp”.

Cuối cùng, Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi khẳng định: “Sự tham gia của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, từ bờ biển châu Phi đến bờ biển châu Mỹ, sẽ mang tính bao trùm”. Tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương có thể tóm lược thành 5 chữ S trong tiếng Hindi, nghĩa là “tôn trọng - respect; đối

thoại - dialogue; hợp tác - cooperation; hòa bình - peace và thịnh vượng - prosperity” (Narendra Modi, 2018).

4. Một số nhận xét và kết luận

Trước khi Tổng thống Mỹ D. Trump tuyên bố về “Chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương: Tự do và Mở” tại Hội nghị thượng đỉnh Doanh nghiệp APEC (Đà Nẵng, Việt Nam năm 2017), Ấn Độ đã có tầm nhìn về khu vực này. Ngay khi đất nước giành được độc lập những năm 1940, Thủ tướng Ấn Độ Jawaharlal Nehru khi đó đã có tầm nhìn về khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, nhưng có lẽ do hoàn cảnh lịch sử thời kỳ Chiến tranh Lạnh nên Ấn Độ đã không sử dụng thuật ngữ này. Bên cạnh đó, một nguyên nhân sâu xa khác có thể là, Ấn Độ tránh sử dụng thuật ngữ “Indo-Pacific” (Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương) bởi chữ “Indo” ở đây có thể gửi đi một thông điệp sai lầm và tạo nên sự nghi ngờ (về tham vọng bá quyền của Ấn Độ ở Ấn Độ Dương) (Theo: Chinamani Mahapatra, 2018). Chữ “Indo” trong thuật ngữ “Indo - Pacific” không có nghĩa là Ấn Độ, mặc dù theo quan điểm của người Mỹ thì dường như “Indo” chính là Ấn Độ (*Chiến lược an ninh quốc gia* của chính quyền D. Trump xác định khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương bắt đầu từ bờ biển phía Tây Ấn Độ đến bờ biển Thái Bình Dương của Mỹ). Đối với Ấn Độ, chữ “Indo” trong thuật ngữ “Indo-Pacific” có nghĩa là “Ấn Độ Dương” và “Indo-Pacific” có nghĩa là “Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương”, trải dài từ bờ biển châu Phi đến bờ biển châu Mỹ như đã được đề cập ở phần trên.

Có thể nói, từ sự do dự ban đầu, Ấn Độ đã dần chấp nhận và sau đó công khai sử dụng khái niệm Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (Chinamani Mahapatra, 2018: 368). Từ năm 2015 đến nay, thuật ngữ “Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương” đã được Chính

phủ Ấn Độ chấp nhận và được Thủ Tướng Ấn Độ Narendra Modi sử dụng một cách công khai và khá thường xuyên.

Trong tất cả những văn bản của Chính phủ và phát biểu của Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi, bài phát biểu tại Đối thoại Shangri-La tại Singapore ngày 1/6/2018 là sự thể hiện đầy đủ và toàn diện nhất của tầm nhìn của Ấn Độ đối với khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Theo đó, phát biểu của Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi đã giúp xua tan mọi nghi ngờ, phỏng đoán về cách tiếp cận của Ấn Độ đối với khái niệm này. Ông sử dụng thuật ngữ “Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương” nhiều lần trong bài phát biểu và nhấn mạnh, Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương không phải là “một câu lạc bộ độc quyền” của một vài quốc gia giới hạn. Ông nói đến “tính bao trùm”, có nghĩa là, không một ai, không một quốc gia nào, kể cả Trung Quốc, sẽ không chịu ảnh hưởng, do đó ngụ ý rằng, Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương không nên được xem như một chiến lược chống Trung Quốc (Chinamani Mahapatra, 2018: 371). Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi không nhắc đến “Bộ tứ” (Quad - bao gồm Mỹ, Ấn, Nhật, Úc), điều đó có nghĩa là ông không ủng hộ nhưng cũng không phản đối “Bộ tứ”. Ông đề cập đến trật tự quốc tế dựa trên các quy tắc và ngụ ý rằng, vi phạm trật tự quốc tế phải bị phản đối. Ông kêu gọi các quốc gia cùng hợp tác vì một khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do, mở, bao trùm và hội nhập dựa trên các quy tắc, luật pháp quốc tế, sự tôn trọng lẫn nhau và các bên cùng có lợi (Narendra Modi, 2018). Vì vậy, khó có ai hoặc quốc gia nào có thể chỉ trích quan điểm của Ấn Độ. Bài phát biểu của Thủ tướng Ấn Độ tại Đối thoại Shangri-La đã nhận được sự tán dương từ cả phía Trung Quốc và Mỹ (Theo: Chinamani Mahapatra, 2018).

Tóm lại, tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương có sự tiến triển và hoàn thiện theo thời gian. Sự tiếp cận chính thức của Ấn Độ đối với khái niệm Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương có phần thận trọng và do dự trong khoảng thời gian từ năm 2015 trở về trước và trở nên rõ ràng, mạnh mẽ hơn từ năm 2015 trở lại đây. Tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương là một phần không thể tách rời trong tầm nhìn chung của Ấn Độ đối với thế giới, gắn với lợi ích quốc gia và sự thịnh vượng của Ấn Độ. Tầm nhìn của Ấn Độ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương là một tầm nhìn rộng, bao trùm, chứa đựng tất cả mọi người và tất cả các quốc gia, bên trong cũng như bên ngoài khu vực. Ấn Độ không chấp nhận một quan điểm hẹp về Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Tầm nhìn của Ấn Độ đối với khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương có sự thống nhất biện chứng với nền tảng triết lý xuyên suốt chiều dài lịch sử Ấn Độ, đó là *Vasudhaiva Kutumbakam* (cả thế giới là một gia đình) □

Tài liệu tham khảo

1. Chinamani Mahapatra (2018), “Khái niệm Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương: Môi trường hoàn hảo cho hợp tác chiến lược Việt Nam - Ấn Độ”, trong Kỷ yếu Hội thảo quốc tế *Hợp tác phát triển Việt Nam - Ấn Độ trên lĩnh vực kinh tế, quốc phòng, an ninh trong bối cảnh Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương: Tự do và Rộng mở*, Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội.
2. Fact Sheets (2017), *United States and India: Prosperity through Partnership*, June 26, <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/united-states->

- india-prosperity-partnership/, truy cập ngày 30/8/2018.
3. *India Australia Joint Statement during the State Visit of Prime Minister of Australia to India*, 10/4/2017, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/28367/IndiaAustralia+Joint+-Statement+during+the+State+visit+of+Prime+Minister+of+Australia+to+India>
 4. *Joint Statement on India and Japan Vision 2025*, December 12, 2015, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/26176/>
 5. Ministry of Defence (2015), *Ensuring Secure Seas: Indian Maritime Security Strategy*, Naval Strategic Publication (NSP) 1.2, October, https://www.indiannavy.nic.in/sites/default/files/Indian_Maritime_Security_Strategy_Document_25Jan16.pdf
 6. Narendra Modi (2018), “Phát biểu đề dẫn của Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi tại Đối thoại Shangri-La”, ngày 1/6/2018 (Lê Thị Hằng Nga dịch), Tạp chí *Nghiên cứu Ấn Độ và Châu Á*, số 6.
 7. *Opening Statement by Prime Minister at the 15th ASEAN India Summit*, Manila, 14/11/2017, https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/29113/Opening_Statement_by_Prime_Minister_at_15th_ASEANIndia_Summit_Manila_November_14_2017
 8. *Opening remarks by the PM at the Plenary Session of India - ASEAN Commemorative Summit*, 25/1/2018, http://www.pmindia.gov.in/en/news_updates/opening-remarks-by-the-pm-at-the-plenary-session-of-the-india-asean-commemorative-summit/?comment=disable
 9. *Shared Vision of India - Indonesia Maritime Cooperation in the Indo-Pacific*, May 30, 2018, https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29933/Shared_Vision_of_IndiaIndonesia_Maritime_Cooperation_in_the_Indo-Pacific

(tiếp theo trang 59)

Tài liệu tham khảo

1. Báo Đời sống & Pháp luật online (2015), *Các hội thảo được tổ chức thành công trong Hội báo Xuân toàn quốc Ất Mùi 2015*, <http://www.doisongphapluat.com/can-biet/san-pham-dich-vu/cac-hoi-thao-duoc-to-chuc-thanh-cong-trong-hoi-bao-xuan-toan-quoc-at-mui-2015-a86910.html>
2. Lại Văn Hùng (2011-2012), *Từ điển thuật ngữ khoa học tự nhiên và công nghệ Anh - Việt*, Đề tài Khoa học cấp Bộ, Viện Từ điển học và Bách khoa thư Việt Nam.
3. Nguyễn Thế Kỷ (2011), *Nói năng, giao tiếp trên đài truyền hình*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
4. Nhiều tác giả (2016), *Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt trên các phương tiện thông tin đại chúng*, Kỷ yếu Hội thảo Khoa học, Nxb. Dân trí, Hà Nội.
5. Hoàng Phê (chủ biên, 2017), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb. Đà Nẵng, Đà Nẵng.
6. Tạ Ngọc Tấn (2001), *Truyền thông đại chúng*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.
7. Chu Bích Thu (chủ biên, 2002), *Từ điển Từ mới tiếng Việt*, Nxb. Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh, TP. Hồ Chí Minh.